

Την τύχη της Κωνσταντινούπολης, το 1204, όπως άλλωστε και της υπόλοιπης Ελλάδας, είχε και η Αχαΐα την οποία κατέκτησε ο Γουλιέλμος Σαμπλίττης για λογαριασμό του κυρίαρχου της Θεσσαλονίκης Βονιφάτιου του Μομφεράττου.

Πρώτη πόλη που κυρίευσαν, ερχόμενοι από την Κόρινθο διά ξηράς και θαλάσσης, ήταν το Αίγιο, μετά η Πάτρα και στη συνέχεια η Κάτω Αχαΐα.

Τότε η Αχαΐα χωρίστηκε σε 48 φέουδα, εκ των οποίων τα 28 ανήκαν στη Βαρωνία των Πατρών, τα 12 στη Βαρωνία των Καλαβρύτων και τα υπόλοιπα 8 αποτέλεσαν τη Βαρωνία της Βοστίτσας (του Αιγίου).

Το 1257 ένα μέρος της Βαρωνίας των Πατρών αποσπάστηκε και αποτέλεσε τη Βαρωνία της Χαλανδρίτσας, με επικυρίαρχο τον Gui de la Tremoille ή Tremouille, το κάστρο του οποίου ονομάστηκε «Τρεμουλάς». Αργότερα και μετά το θάνατο του χωροδεσπότη των Καλαβρύτων Όθωνα ντε Τουρναι, η οικογένεια Τρεμουίλ της Χαλανδρίτσας, εξουσίασε και τη Βαρωνία των Καλαβρύτων.

Η περιοχή και οι πόλεις γύρω από το Λάδωνα ανήκαν στη Βαρωνία της Άκοβα με τα τιμάρια της Κερπινής (Αρκαδία) και της Στρέζοβας (Δάφνης) που τα εξουσίαζε και τα φορολογούσε η Μαργαρίτα του Πασσαβά. Τότε χτίστηκε στο Λάδωνα το περίφημο της «Κυράς το Γεφύρι» για να ενώσει το δύο τιμάρια.

Περί το 1276, ο κυρίαρχος της Βαρωνίας των Πατρών Γουλιέλμος Αλαμάνος, πούλησε στον Πάπα της Ρώμης τις κτήσεις του κι έτσι η περιοχή πέρασε στη δικαιοδοσία της Λατινικής Εκκλησίας, μέχρι το 1408, έτος που παραχωρήθηκε από τον Πάπα στη «Γαληνοτάτη Δημοκρατία της Βενετίας».

Με πρωτεύουσα τη Γλαρέτζα (αρχαία Κυλλήνη) του Νομού Ηλείας, το «Πριγκιπάτο της Αχαΐας ή Μορέως» κατόρθωσε μέσα σε μικρό χρονικό διάστημα ν' ανορθώσει την οικονομία και να επιφέρει την πρόσκαιρη ομόνοια μεταξύ κατακτητών και κατακτημένων.

Προς αυτή την κατεύθυνση εργάστηκε ο «πρίγκιπας της Αχαΐας» Γοδοφρείδος Βιλλεαρδουίνος, που δε δίστασε να έρθει σε ρήξη ακόμα και με την ισχυρή Καθολική Εκκλησία, της οποίας το μισαλλόδοξο πνεύμα εμποδίζε την αρμονική συμβίωση ντόπιων και ξένων.

Ιδιαίτερο ζήλο έδειξαν οι κατακτητές για την κατασκευή νέων και την επιδιόρθωση παλαιών κάστρων και πύργων, που θα τους επέτρεπαν τον έλεγχο των περιοχών.

Τότε, επεξέτειναν το φρούριο της Πάτρας που πρώτος είχε χτίσει πάνω στα θεμέλια της αρχαίας ακρόπολης ο Ιουστινιανός. Ανήγειραν επίσης, ένα πρόχειρο τείχος στην Κάτω Αχαΐα του σημερινού Δήμου Δύμης, το κάστρο των Καλαβρύτων και τους πύργους της Χαλανδρίτσας, του Σαραβαλίου, του Καστριτσίου κ.ά. Επιδιόρθωσαν δε τα κάστρα του

Σανταμερίου, της Καμενίτσας και της Λυσσαριάς, καθώς και τους πύργους του Δρεπάνου και του Ψαθόπυργου.

Η παντοκρατορία των Φράγκων στην Πελοπόννησο όμως, ανατράπηκε το 1259, μετά τη μάχη της Πελαγονίας (Μακεδονία), όπου ο Γουλιέλμος Β΄ Βιλλεαρδουίνος ηττήθηκε και πιάστηκε αιχμάλωτος από τον Μιχαήλ Η΄ Παλαιολόγο, ο οποίος, προκειμένου να τον ελευθερώσει, απαίτησε και πήρε τα κάστρα της Μονεμβασίας, της Μάνης και του Μυστρά. Έτσι, ιδρύθηκε το ελληνικό-βυζαντινό «Δεσποτάτο του Μυστρά», το οποίο κατηύθυνε τους αγώνες κατά της Φραγκοκρατίας, που έληξαν νικηφόρα το 1430.

Ολοκληρωτικά η Αχαΐα λυτρώθηκε από τη Φραγκική λαίλαπα την άνοιξη του 1430, όταν ο μετέπειτα αυτοκράτορας του Βυζαντίου Κωνσταντίνος ΙΑ΄ Παλαιολόγος κατέλαβε το Κάστρο της Πάτρας.